

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผู้ประกอบการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กำหนดเงื่อนไข
การเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้า (Pickup Fee) อย่างไม่เป็นธรรม

นางสาว ก.
บริษัท ข.

ผู้ร้อง
ผู้ถูกร้อง

พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๐ (๒) และมาตรา ๕๗ (๓)

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ (๑) (ค) (ง) ข้อ ๖ (๒) (ข) และข้อ ๖ (๓)

ประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๔ ข้อ ๘ และข้อ ๑๐ (๖)

ผู้ร้องประกอบธุรกิจขายสินค้าบนแพลตฟอร์มของผู้ถูกร้อง ส่วนผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจบริการเป็นตลาดกลางในการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ร้องได้ร้องเรียนว่า ผู้ถูกร้องประกาศนโยบายเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้า (Pickup Fee) สำหรับร้านค้าที่ใช้บริการขนส่งธรรมดาในประเทศ (Standard Delivery) ที่มีคำสั่งซื้อน้อยกว่า ๖ คำสั่งซื้อในวันเข้ารับพัสดุ ในอัตราค่าบริการ ๓๐ บาทต่อวัน โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นต้นไป โดยที่ก่อนหน้านี้ผู้ถูกร้องไม่เคยเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงเห็นว่านโยบายของผู้ถูกร้องดังกล่าวมีลักษณะที่ไม่เป็นธรรม

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ผู้ถูกร้องประกอบธุรกิจอยู่ในตลาดธุรกิจตลาดกลางซื้อขายสินค้าหรือบริการออนไลน์ (E – Marketplace) เมื่อพิจารณาส่วนแบ่งตลาดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่า ผู้ถูกร้องมีส่วนแบ่งตลาดสูงสุด รองลงมาคือ บริษัท ค. และบริษัท ง. โดยมีผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๙๓.๕๖ ผู้ถูกร้องจึงมีสถานะเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ข้อ ๓ (๒) ข้อเท็จจริงจากผู้ร้องรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องได้รับแจ้งว่า ผู้ถูกร้องมีนโยบายการเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าสำหรับร้านค้าที่ใช้บริการขนส่งธรรมดาในประเทศ ที่มีคำสั่งซื้อน้อยกว่า ๖ คำสั่งซื้อในวันเข้ารับพัสดุ ในอัตราค่าบริการ ๓๐ บาทต่อวัน โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เป็นต้นไป ซึ่งก่อนหน้านี้ผู้ถูกร้องไม่เคยเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าดังกล่าวแต่อย่างใด ส่วนผู้ถูกร้องชี้แจงข้อเท็จจริงว่าตามเงื่อนไขการให้บริการของผู้ถูกร้องที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีข้อตกลงเกี่ยวกับข้อสงวนสิทธิ์ในการปรับเปลี่ยนค่าธรรมเนียมซึ่งผู้ร้องรวมถึงผู้ขายสินค้ารายอื่น ๆ จะต้องอ่านและให้ความตกลงยินยอมก่อนที่จะขายสินค้าบนแพลตฟอร์ม โดยนโยบายเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าดังกล่าว ผู้ถูกร้องได้แจ้งนโยบายให้ผู้ขายสินค้าทราบเป็นการล่วงหน้าแล้ว และหากผู้ขายไม่ประสงค์ที่จะใช้บริการเข้ารับสินค้า (Pickup) ผู้ถูกร้องยังคงมีทางเลือกให้แก่ผู้ขายในการใช้บริการขนส่งด้วยตนเองที่จุดรับส่งพัสดุ (Drop Off) หรือในกรณีที่คำสั่งซื้อยังไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด ผู้ขายก็สามารถรวมคำสั่งซื้อให้ครบ ๖ คำสั่งซื้อแล้วจึงเรียกบริษัทขนส่งให้เข้ารับสินค้าได้โดยไม่ต้องจัดส่งสินค้าทุกวัน จึงถือว่าผู้ถูกร้องยังมีทางเลือกในการจัดส่งสินค้าให้แก่ผู้ขาย

และผู้ถูกร้องมิได้ปฏิเสธที่จะให้บริการเข้ารับสินค้าจากผู้ขาย หรือจำกัดโอกาสในการได้รับบริการต่อผู้ขายสินค้าบนแพลตฟอร์มของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด ส่วนเหตุผลและความจำเป็นที่ผู้ถูกร้องประกาศใช้นโยบายการเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าก็เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาการขนส่งสินค้าล่าช้า และเพิ่มประสิทธิภาพการบริการขนส่งสินค้าให้มีความรวดเร็ว เพื่อให้แพลตฟอร์มของผู้ถูกร้องสามารถรักษาคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการขนส่งสินค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ลูกค้าหรือผู้บริโภคเลือกใช้บริการซื้อสินค้าบนแพลตฟอร์ม และจะช่วยเพิ่มศักยภาพให้ผู้ถูกร้องสามารถแข่งขันในตลาดธุรกิจแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาแล้วเห็นว่า นโยบายการเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้าสำหรับร้านค้าที่ใช้บริการขนส่งธรรมดาในประเทศที่มีคำสั่งซื้อน้อยกว่า ๖ คำสั่งซื้อในวันเข้ารับพัสดุ ในอัตราค่าบริการ ๓๐ บาทต่อวัน ตามที่ผู้ร้องอ้างว่าได้รับความเสียหาย เป็นนโยบายที่ผู้ถูกร้องได้กำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และได้แจ้งให้ผู้ขายบนแพลตฟอร์มทราบเป็นการล่วงหน้าภายในระยะเวลาอันสมควร ตามแนวทางการค้าปกติ รวมทั้งมีทางเลือกอื่นให้แก่ผู้ร้องในกรณีที่ไม่ต้องการเสียค่าบริการเข้ารับสินค้า โดยผู้ถูกร้องมีเหตุผลและความจำเป็นที่ประกาศใช้นโยบายเรียกเก็บค่าบริการเข้ารับสินค้า เพื่อแก้ไขปัญหาต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการบริการขนส่งสินค้าให้มีความรวดเร็ว เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานในการขนส่งสินค้าให้ลูกค้าหรือผู้บริโภคเลือกใช้บริการซื้อสินค้า และเมื่อพิจารณาราคาค่าบริการเข้ารับสินค้าของผู้ถูกร้องเปรียบเทียบกับบริษัทขนส่งอื่น ๆ ก็ถือว่าเป็นราคาที่ไม่แตกต่างกัน การกระทำของผู้ถูกร้องจึงสามารถรับฟังได้ด้วยเหตุผลอันชอบธรรมในทางธุรกิจ ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องจึงไม่เข้าลักษณะเป็นการใช้อำนาจเหนือตลาดกำหนดเงื่อนไขในลักษณะที่ไม่เป็นธรรมให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นซึ่งเป็นคู่ค้าของตนต้องจำกัดโอกาสในการได้รับหรือให้บริการ ด้วยการกำหนดเงื่อนไขให้คู่ค้าต้องซื้อหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการในปริมาณที่กำหนด (Quantity Forcing) หรือการปฏิเสธที่จะจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้คู่ค้า (Refusal to Supply) ตามมาตรา ๕๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการพิจารณาการกระทำต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ และไม่เข้าลักษณะใช้อำนาจตลาดหรืออำนาจต่อรองที่เหนือกว่าอย่างไม่เป็นธรรม ในลักษณะการปฏิเสธที่จะทำการค้ากับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (Refusal to deal) ตามมาตรา ๕๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงยุติเรื่อง